

Nederlandsche Verzen en Nederlandsche Proza.

VIII.

Dr. C. H. Ph. Meijer. Pieter Langendijk. Zijn leven en werken. (560 paginaas) Den Haag, Alex. S. Meijer, 1891.

Eene monographie over Langendijk!

Tot nog toe was zulk eene eer niet aan dezen besten blijspeldichter der 18de eeuw bewezen.

Thans komt een pas gepromoveerd doctor in de Nederlandsche Letteren, de heer C. H. Ph. Meijer, leerling der Leidsche universiteit, het geleerd en geletterd publiek verrassen met eene zeer uitvoerige studie over Langendijk. Het zou onbillijk zijn op dit omvangrijk boek het *multa sed non multum* toe te passen. De auteur heeft met buitengewone vlijt bijna alles verzameld, wat met den persoon van Langendijk en met zijne werken samenhangt. Hij heeft zeer veel nieuws, of wat nog maar weinig bekend was, aan het licht gebracht.

Langendijk's leven te Haarlem, zijn optreden als factor in de oude rhetorijkerkamer: *Trou moet blyken*, is met een vloed van bijzonderheden medegedeeld, die wel wat kwistig schijnt uitgegoten. Een jong geleerde, die met zijn onderwerp is ingenomen, pleegt gewoonlijk meer te zeggen, dan strikt noodzakelijk is. De uitweidingen over *Trou moet blyken* zijn aan dezen trek toe te schrijven. Voortreffelijk zijn de mededeelingen over Langendijk als stadsgeschiedschrijver van Haarlem, als gast van het Proveniershuis.

Dr. C. H. Ph. Meijer heeft terecht veel werk gemaakt van Langendijk's tooneelarbeid — en daarbij steeds een zeer loffelijke belangstelling aan den dag gelegd, als het vraagstuk naar Langen-

dijk's bronnen aan de orde moest gesteld worden. Was dit voor hem bij het eerste blijspel *Don Quichot op de bruiloft van Kamacho* geen vraagstuk, daar hij wist, dat in 1699 de vijfde druk van Lambertus Bosch *Don Quixote* het licht zag, het zou hierbij echter niet overbodig geweest zijn een woord te wijden aan Lambertus Bosch zelve, den verdienstelijken vertaler van den *Don Quixote*, die zijn werk van 1670 tot 1699 vijfmaal in het licht gaf. Het is bijna met zekerheid vast te stellen, dat Langendijk, die den *Don Quichot op de bruiloft van Kamacho* in 1699 ontwierp en voltooidde, gebruik maakte van den vijfden druk der vertolking van Lambertus Bosch.

Verder toont Dr. Meijer, dat de klucht van: *Den Zwetser* naar den *Mof* van Izaak Vos is bewerkt, en dat het blijspel: *Het wederzijdsch Huwelijksbedrog* (1714) ontleend is aan den roman: *Vermakelijke vryage van den kaalen Utrechtschen Edelman* . . . enz. (1698). Uitstekend is bij den *Krelis Louwen* een onderzoek ingesteld naar het motief van den *bedrogen slaper*, waarop dit blijspel berust. Achtereenvolgens wordt een verhaal uit de Duizend en-een-Nacht, wordt Shakspeare's *Taming of the Shrew*, eene vertelling van Cats in zijne *Doodt-kiste* over Philips van Bourgondië, de klucht van *Dronken-Hansje* van M. Fokkens, de *Trijntje Cornelis* en latere omwerkingen van deze, met *Krelis Louwen* in verband gebracht. Alleen schijnt mij de overeenkomst van Huygens' klucht met die van Langendijk wat al te zeer gezocht.

Ook is de economische studie over den windhandeld van John Law zeer verdienste-